

Digitalizacija kao podrška održivom razvoju

Zalaganje za održivi razvoj je jedan od vodećih pravaca savremenog ekonomskog razvoja u cilju racionalnog korišćenja resursa, zaštite životne sredine i odgovornosti za budući razvoj. Između ostalog Ekonomska komisija EU je usvojila "Ekonomski investicioni plan za podršku Zapadnom Balkanu" u kome se između ostalog predviđena sredstva za održivi privredni razvoj u ukupnom iznosu od 9 milijardi evra.

Digitalizacija se širi i ona ima sve veću ulogu i održivom razvoju. Pažnju zaslužuju pre svega aplikacije u kojima je digitalizacija doprinela održivom razvoju i ostvareni efekti.

Već sada se može uočiti da postoje na desetine aplikacija koje doprinose održivom razvoju i među njima su posebno interesovanje izazivaju sledeće oblasti:

eUprava obuhvata oko 600 aplikacija u okviru kojih su integrisane brojne procedure za izvršavanje prava i dužnosti građana i privrede. Ostvarena je onlajn komunikacija građana i privrede sa nadležnim organima u mnogim procedurama. Nema više potrebe da građani dolaze na šaltere organa uprave i prenose informacije između organa uprave,

Digitalizacija poslovanja u privredi i javnim službama podrazumeva automatizaciju obrade podataka, odnosno eliminisanje ručne obrade i dobijanje većeg broja podataka, brže upravljanje kvalitetnije odlučivanje u smanjivanje potreba za manuelnim radom. Sa stanovišta održivog razvoja posebno je značajna primena klad kompjutinga koja omogućava da se plaćaju troškovi za iskorisćene resurse u obradi podataka.

eTrgovina omogućuje da se između proizvođača, prodavca i kupca automatizuje komunikacija, poveća preglednost ponuda, eliminiše potrebu dolaska u prodavnicu, ubrza proces kupovine i smanje troškove i time inapredi konkurentnost. Za vreme pandemije u Srbije je 2020 godine udvostručen obim eTrgovine sa 17 milijarde na 33 milijarde dinara.

ePlaćanje je brže i smanjuje potrebu da se ide u banku na poštu dr.

Rad od kuće omogućuje da se mnogi poslove obavljaju i uslovima pandemije i drugih vanrednih okolnosti. Smanjene su potrebe za poslovnim prostorom njegovim održavanjem. zaposleni nemaju troškove za odlazak i povratak sa posla.

Učenje na daljinu se pokazalo kao nužnost u uslovima pandemije, ali će neki vidovi ostati i nakon, jer omogućuju smanjivanje troškove za poslovni prostor i njegovo održavanje.

Onlajn sastanci na platformama kao što su Zoom, webex, i druge omogućile su da se nesmetano održavaju poslovni sastanci, predavanja, webinar i drugi skupovi. To je veoma korisno za poslovanje, i omogućilo je da se skupovi efikasniji i da manje koštaju.

Ima drugih aplikacija koje se baziraju na digitalizaciji, a I doprinose održivom razvoju time što manju troškove za energiju, poslovni prostor, sirovine i živi rad. Zapravo, digitalizacija je najbitniji faktor u ostvarivanju održivog razvoja.

Sa druge strane digitalizacija je i sama veliki u rastući potrošač električne energije za pokretanje, hlađenje i korišćenje digitalnih uređaja, ali je evidentno da je digitalizacija u svim delatnostima nosilac racionalizacije poslovanja i stvaranju uslova za održivi razvoj.

Nikola Marković

-